

Informatsioon Tartu linna keskkonna arengukava 2006-2013 täitmisest 2012. aastal.

1. KESKKONNAHARIDUS JA KESKKONNATEADLIKKUS

Eesmärk:

Linnaelanike keskkonnateadvuse kasv on saavutatud keskkonnahariduse abil ja see väljendub säästlikes tarbimisharjumustes ning aktiivses osalemises linna arendamisel.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
1.1.			
1.1.1.	Loodus- ja keskkonnaalaseid õppekavu toetava tegevuse programmi ja/või projektipõhine finantseerimine lasteaedades ja koolides	2010-2013	<p>Tartu Keskkonnahariduse Keskuse poolt on välja töötatud ja katsetatud 38 erinevat üldhariduse õppekava täiendavat programmi, mida koolid saavad oma õppetöö mitmekesistamiseks tellida. Üks programm kestab 2-6 tundi loodusmajas, klassis või välitunnina looduses ning selles osaleb terve klassitäis õpilasi loodusmaja õpetajate juhendamisel. Õppeprogrammid on koolide poolt väga nõutud, kui need on õpilastele tasuta. Tasuta programme saab pakkuda KIKi ja Tartu LV HO toetusel (TÜ Botaanikaaias).</p> <p>Kokku osales õppekava täiendavates programmides 2012. aastal 4692 last (2011.aastal 3096).</p> <p>2012. a viis haridusosakond läbi õppekava toetavate projektide konkursi, mille raames rahastati 45 projekti kokku 30 000 euro suuruses summas. Rahastatud projektidest ca kolmandiku moodustasid looduse- ja keskkonnateemalised projektid.</p>
1.1.2	Keskkonnateemaliste õpilaskonkursside ja olümpiaadide korraldamine	2010-2013	<p>Tartu Loodusmaja huvitegevuses on osalenud 2012 aastal 662 õpilast (neist Tartu linnast 602) kokku 41 rühmas. Kõige rohkem on osalejaid noorte loodussõprade huviringis (23 rühma, neist 13 rühma venekeelsete koolide õpilastele).</p> <p>Õpilaste aktiivsus 2012.aastal oli märgatavalt suurem ka järgmistel üritustel: viktoriinidel ja konkurssidel osales kokku 620 õpilast (2011.aastal 231 õpilast); näitustel eksponeeriti kokku 685 õpilastööd (2011.aastal 467 tööd); konverentsidel osales 108 õpilast (2011.aastal 70 õpilast).</p> <p>Looduslaagrites sai osaleda 224 õpilast nagu eelmiselgi aastal (223), kuid loodus- ja keskkonnalastel õppekäikudel ja ekskursioonidel osalemise võimaluse sai 770 õpilast (2011.aastal 530 õpilast).</p> <p>Lisaks on Tartu Keskkonnahariduse Keskus seotud mitmete üleriigiliste konkursside ja olümpiaadide korraldamisega.</p>

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
1.1.3	Tartu linna käsitlevate keskkonna- ja säästva arengu teemaliste õppe- materjalide loomine	2010 -2013	<p>Rahvusvaheliste koostööprojektide raames valmisid õppematerjalid on kättesaadavad kodulehel www.teec.ee viite all Varasalv.</p> <p>Projekt "Vilniuse ja Tartu Roheline Kaart" on Tartu Keskkonnahariduse Keskuse ja Vilniuse noorte ettevõtjate "Darom" (http://www.mesdarom.lt) ühisprojekt, mille põhieesmärgiks on luua Vilniusest ja Tartust kaardid, millel on märgitud nn. rohelised punktid. Projekti raames luuakse kaardid, levitatakse infot digitaalselt ja füüsiliselt ning korraldatakse mõlemas linnas temaatilisi loenguõhtuid ja ökotuure. Projektitegevus toimus Tartus ja Vilniuses 2011. aasta septembrist 2012. aasta detsembrini, seda rahastab programm Euroopa Noored. Tartu kaart asub http://www.teec.ee/ET/projektid/tartu-green-map/map/</p>
1.1.4	Täiskasvanute keskkonna- ja säästva arengu alane koolitamine (sh haridustöötajate täienduskoolitus keskkonnateadlikkuse õpetamiseks)	2010 - 2013	<p>Täiskasvanute koolitamiseks on Tartu Keskkonnahariduse Keskusel registreeritud 14 õppekava (koolitusluba 5747HTM kehtivusega kuni 31.03.2014). 2012. aasta jooksul toimus täiskasvanutele 33 koolitust (kokku 548 tundi). Kursustel osales kokku 619 inimest.</p>
1.1.5	Sihtasutuse Tartu Keskkonnaharidus- keskus tegevuse toetamine	2010 – 2013	<p>Tartu Keskkonnahariduse Keskuse tegevuste (huvikool, õppeprogrammid, koolitused, keskkonnainfopunkt) ja avalike ürituste kaudu on loodus- ja keskkonnateemalist teavet, haridust ja meelelahutust pakutud 2012. aastal rohkem kui 23 000 inimesele. Tartu linna toetus moodustas keskuse 2012 .aasta käibest 24%.</p>
1.1.6	Keskkonnateadlikkuse edendamine kampaaniate korraldamise kaudu , sh tarbimisharjumiste ja tegevuste suunamine keskkonnasäästlikumaks	2010 – 2013	<p>Tartu Keskkonnahariduse Keskus korraldab Tartu linnarahvale avalikke loodus- ja keskkonnaõhtuid, keskkonnainfopäevi, keskkonnabussi reise, keskkonnateemalisi näitusi ja filmiõhtuid, taaskasutuse teemalisi õpitube jms, milles osales kokku üle 8000 inimese (2011.a umbes 5800).</p> <p>Tartu linn võttis osa üleeuroopalisest jäätmetekke vähendamise nädalast (17-24 november), korraldades koostöös Tartu Keskkonnaharidusekeskusega linlastele 2 töötuba (üks täiskasvanutele, teine lastele), mille eesmärgiks oli panna tartlasi mõtisklema oma tarbimisharjumustele, jäätmete sorteerimisele ning esemete ja pakendite taaskasutusse suunamisele.</p>

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
1.1.7	Uuringud elanike keskkonnateadlikkuse ja keskkonnahoiakute selgitamiseks	2011	2011. aastal korraldati küsitlus „Tartlane ja keskkond” , mille eesmärgiks oli analüüsida, kuidas tartlased hindavad oma elukeskkonda ning missugune on nende keskkonnaalane käitumine, arvamused ja hoiakud. Võrdlusandmetena kasutatud 2001. ja 2006. aastal toimunud sarnaste uuringute tulemusi ning välja on toodud olulisemad muudatused võrreldes varasemaga. Järgmine keskkonnaalane elanike arvamusuuring on kavandatud aastaks 2016.
1.1.8	Koostöös Tartu Ülikooliga botaanikaaiia muutmise avatud keskkonnahariduskeskuseks	2010-2013	Haridusosakond toetab Tartu Keskkonnahariduse Keskust ühe pedagoogi ametikoha ulatuses. Selle eest töötab botaanikaaias õpetaja-programmijuht, kelle ülesandeks on üldhariduskoolide õpilastele suunatud tegevuse koordineerimine, juhtimine ja arendamine ning ekskursioonide läbiviimine.
1.2.			
1.2.1	Säästva arengu teema ja keskkonnateabe regulaarne kajastamine andmekandjatel ja meedias, sh internetis	2010 – 2013	Tartu linna kodulehel avaldatakse jooksvalt keskkonnainfot. Avalike suhete osakonna kaudu on jõudnud linnaelanikeni ja avalikkuseni sadu pressiteated, mis sisaldavad ka informatiivset keskkonnaalast teavet. Teabeteenistus andis välja järgnevad infotrukised, kus käsitletakse ka keskkonnateemat: „Abiks tartlasele” eesti ja vene keeles (otsepostitusega); „Tartu arvudes” eesti, vene, inglise, saksa ja soome keeles; „Statistiline ülevaade Tartu 2011”. Lisaks võib nimetada Tartu Keskkonnahariduse Keskuse koduleht: www.teec.ee Uudistelist: uudised@lists.eenet.ee Facebook: http://www.facebook.com/tartukeskkonnaharidusekeskus Keskkonnateabe Keskus: http://www.keskkonnainfo.ee/main/index.php/et/vaeljaanded-ja-uelevaated Keskkonnaamet: http://www.keskkonnaamet.ee/teenused/keskkonnaharidus-2/
1.2.2	Säästva arengu ja keskkonnateabe kogumine ja analüüs	2010-2013	Euroopa säästva arengu indikaatoreid on kokku kümme. Seni on Tartus uuritud nelja indikaatorit (viimased uuringud toimusid 2009. aastal): B.6 – transpordiliik, mida lapsed kasutavad kooli ja kodu vahel liikumiseks; A.1 – elanike rahulolu linnaga; A.3 – kohalikud liikumisvõimalused ja reisijatevedu; A.4 – juurdepääs avalikele haljasaladele ja kohalikele põhiteenustele. Uuringute aruanded on kättesaadavad Tartu linna veebilehe üldinfo all olevas uurimistöde rubriigis. Järgmised säästva arengu indikaatorite kordusuuringud on ette nähtud aastal 2014.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
1.2.3	Keskkonnainfopunkti tegevuse jätkumine	2010-2013	Loodus- ja keskkonnainfopunkt tegutseb 2004. aastast. Keskkonnainfopunkt jagab loodus- ja keskkonnavalast infot kõigile huvilistele. Kodanike küsimustele vastatakse telefonil 736 6120 ja e-posti info@teec.ee teel ning kohapeal, aadressil Kompanii 10 tööpäeviti kell 10-17. Keskkonnainfopunkt tegutses 2012.aastal Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) projektina.
1.3			
1.3.1	Tartu LV ja vabaihenduste keskkonnakaitsealane projektipõhine koostöö	2010 – 2013	Linn teeb koostööd erinevate mittetulundusühingutega läbi keskkonnamõju hindamise protseduuri ning erinevate projektide arendamisel . Toetatakse Majaomanike Ühenduse, EKO Taresti, Korterühistute Liidu erinevaid jäätmealaseid projekte. Vabaihendustel on võimalik keskkonnavalaste väikeprojektide elluviimiseks taotleda rahalist toetus linnalt.
1.4			
1.4.1	Ökomaja (Tartu loodusmaja Lille 10) rajamine	2010 – 2013	Loodusmaja rajamist rahastatakse Euroopa Liidu Sotsiaalarengu fondist. Rahastamist koordineerib Keskkonna Investeeringute Keskus (edaspidi KIK). Projekti „Uue Tartu Loodusmaja rajamine“ raames rajatakse Lille 10 krundile õppehoone, mida hakkab kasutama Tartu Keskkonnahariduse Keskus (edaspidi TEEC). Projekti eelarve on 3 120 807 eurot, millest Tartu Linna omaosalus on 10% ja toetus 90% ehk vastavalt 312 080,8 eurot ja 2 808 726,95 eurot. 2012. aastal teostati kulutusi hoone rajamiseks (sh liitmuised, omanikujärelevalve jms) ca 600 tuhande euro ulatuses sh omaosalus ca 60 tuhat eurot. Projekti lõpp on 19 juuli 2013.a.
1.4.2	E-teenuste ja paberivaba asjaajamise juurutamine omavalitsusasutustes ja ettevõtetes	2010 - 2013	2011.a arendati e-arvete moodulit GoPros ning e-arvete ja DVK moodulit Axaptas. Välja arendati e-arvete vastuvõtmise ja menetlemise moodul dokumendihalduses ja finantsinfosüsteemis ning DHS ja FIS'i vaheline side üle DVK. Dokumendiregistris tegeleti täiendavate litsentsidega. 2012 aastal jätkus linnavalitsuse ja hallatavate asutuste andmesidevõrgu arendamine.
1.4.3.	Keskkonnakriteeriumite säilitamine ettevõtete tunnustamisel	2010 - 2013	Konkursi “Parim ettevõtja 2011” raames selgitati välja ka vastutustundlik ettevõtja. Vastutustundlik ettevõtja selgitamisel arvestatakse keskkonnasõbralikke tegevusi (kk tehnoloogiad, kk toormaterjalide kasutamine, kk juhtimissüsteemi juurutamine, energia efektiivsem kasutamine, jäätme hulga vähendamine jne). 2011 aastal pälvis vastutustundliku ettevõtja: I koht Playtech Estonia, II koht OÜ Tartu Veekeskus, III koht AS Tartu Keskus
1.4.4	Keskkonnasõbraliku kooli ja lasteaia tunnustamine	2010 - 2013	Keskkonnaministeeriumi poolt korraldati konkurss “Aasta keskkonnategu 2012”, milles said osaleda ka koolid ja lasteaia kategoorias “Keskkonnateoke”.

2. KESKKONNAJUHTIMINE

Eesmärk:

Linnavalitsuse korraldamisel sobitatakse inimtegevus looduskeskkonda seda võimalikult vähe mõjutades - linna arendamisel arvestatakse looduse taluvusvõime piire ja loodusliku mitmekesisuse säilitamise vajadust.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
2.1.			
2.1.1	Keskkonnavalik täienduskoolitus Tartu linnavalitsuse asutustes	2010 - 2013	Projektide „Läänemere piirkonna biogaasil sõitev ühistransport“, „Biogaas ja bioõrgustikud“, GreenMan ja MoMa.Biz raames osaleti vastavatel seminaridel ja õppereisidel. Samuti osaleti Eesti Linnade Liidu ja erialadeliitide (Eesti Jäätmeäitajate Liit, Eesti Vee-ettevõtte Liit, Eesti Veeühing jne) keskkonnavalik koolitustel ja õppereisidel. Keskkonnavalik Keskuse ja Keskkonnavalik poolt korraldati õpetajatele ja juhendajatele keskkonnavalik koolitusi ja infopäevi, kus tutvustati koolitusprogramme ja nende kasutamist.
2.2.			
2.2.1	KMH ja KSH vajaduse kaalumise otsuste tegemise koostöö Jõgeva-Tartu regioonis ja huvirühmadega	2010 - 2013	Valmis Surnuaia 1 detailplaneeringu KSH.
2.3.			
2.3.1	Tartu linna kriisiregulamise plaani koostamine ja iga-aastane täiendamine	2010 - 2013	Tartu linna kriisiregulamise plaan koostati hädaolukorras valmistumise seaduse nõuetest tulenevalt. Hädaolukorras valmistumise seadus tunnustati kehtetuks alates 24. juulist 2009, mil hakkas kehtima hädaolukorra seadus. Hädaolukorra seadus ei näe ette omavalitsustel kriisiregulamise plaanide koostamist. Tulenevalt eeltoodust Tartu linna kriisiregulamise plaani alates 2009. aasta II pa enam ei täiendata.
2.3.2.	Raudtee riskianalüüs seoses Tartu linnaga ja olukorra parendamise tegevuskava	2010 - 2013	Seoses Koidula raudteejaama valmistamisega ei seisa enam Eestisse sisenevad, ega väljuvad rongikoosseisud tollivormistuse ootel Tartu raudtee kaubaajas. 2012. aastal ehitati raudteelt tuleva müra tõkestamiseks müratõkkesein kuni Väike-Kaare tänavani

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
2.3.3	Elanike teavitamine võimalikest ohtudest (kriisireguleerimise plaani alusel)	2006 - 2013	Võimalikest ohtudest nt kõrge veeseis linnakodanikke informeerimine ning veetaseme tõusu monitoorimine ning vajadusel ka meetmete rakendamine nt supilinna kraavi truubi siibri sulgemine, vee pumpamine. 2010 a lõpus koostöös Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituudiga on paigaldatud Emajõe kaldale veemõõdusammas. Tartu linna kodulehel on informatsioon üleujutusohu ja juhised tegutsemise kohta http://www.tartu.ee/index.php?page_id=2725&lang_id=1&menu_id=6
2.3.4	Geograafilise informatsioonisüsteemi arendamine	2010-2013	2010. a alustati Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse toetusel projekti „Tartu piirkonna digitaalse geoarhiivi loomine“. Tartu linna digitaalne geoarhiiv annab võimaluse Tartu linnal ja Tartu piirkonna teistel kohalikel omavalitsustel ning maamõõtjatel geodeetiliste andmete vahetamiseks ja korrastamiseks. Linna omaosalus (541 tuh kr) ning Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse toetus projektile (839 tuh kr). 2011. aastal käivitus Tartu piirkonna geomöödistuste infosüsteem „Geoarhiiv“, mille edasiarendused jätkusid 2012. aastal.
2.3.5	Tartu linna digitaalplaani uuendamine	2010 - 2013	Geodeetiliste möödistuste ja teostusmöödistuste andmeid kasutades .Jätkati 1:2000 kaarti aktualiseerimist uute möödistusandmetega hoonete ja teede osas.
2.4.			
2.4.1	Parima võimaliku tehnika juurutamine ettevõtetes, toote elutsükli analüüs	2010 – 2013	Parima võimaliku tehnika kasutamine tuuakse ära ettevõtte lubatus heitkoguste projektis, mis esitatakse saasteloa saamiseks.
2.4.2	Avalike hangete keskkonnaaspektide arvestamise kriteeriumite ja rakenduspõhimõtete väljatöötamine Tartu linna jaoks	2010-2013	Üldiseid kriteeriume ei ole, teedehitus- ei tohi tekitada kahju keskkonnale; teistel -vajalike keskkonnalubade (jäätmeluba), litsentside (uuringute, KMH ekspertide vm)või registreeringu olemasolu jne.
2.4.3	Säästva energia ja elamuasemevaldkonna programmi koostamine	2010, 2011	Tartu linna säästva elamumajanduse ja energeetika programm (2011) Dokument kuulub linnajuhtimise strateegilise alusdokumendi “Tartu 2030” juurde. Dokument esitab linna elamumajanduse olukorra ja võimalikud arengud aastani 2020 säästva edendamise seisukohast. Programm koostati Tartu Regiooni Energiaagentuuri juhtimisel kaasates töörühmadesse spetsialiste erinevatelt elamumajandusega seotud aladelt ja ka korteriühistute esindajaid. http://www.tartu.ee/?page_id=58&lang_id=1&menu_id=6&lotus_url=/uurimused.nsf/Web/teemad/AC5CB64F6521153DC22579130028F9A5 Valmis ka Tartu linna hoonete energiatarbimise ja sisekliima uuringu I etapi aruanne

3. VÄLISÕHK

Eesmärk:

Saasteainete heitkogused ja saastetasemed ei ületa kehtestatud piirväärtusi.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
3.1	Paiksed saasteallikad. Energia tootmine		
3.1.1	Kaugkütte arendamine vastavalt üldplaneeringule	2010- 2013	Üldplaneeringus on toodud kaugküttepiirkonna piirid. Neid arvestatakse planeeringute algatamisel ja ehitusprojektide projekteerimistingimuste väljastamine.
3.1.2	Kivisöe jm fossiilsete tahkekütuste kasutamisest loobumine	2011- 2013	2012 valmis Tartu Regiooni Energiaagentuuri poolt Lõuna-Eesti regiooni energiaturu ülevaade milles on vaadeldud ka kasutamise seotud teenuste turgu ja erinevate kütuseliikide tootmist ja tarbimist .Kui võrd soojuse tootmine on vastava tehnika abil suhteliselt lihtne (ning veel mõned aastad tagasi oli n.ö. „mugavate energiaallikate“ nagu maagaas ja põlevkiviõli hinnatase suhteliselt madal), siis on enamik suurema soojusenergia vajadusega ettevõtete otsustanud oma soojusenergiat ise toota – olukord, mis on juba praegu muutuma hakanud fossiil- kütuste hinnatõusu valguses. Eratarbija ostab oma toasooja suurel määral kaugüttevõrgust – seda muidugi juhul kui liitumise võimalus on olemas. Kaugüttevõrgu puudumisel hajaasustusega piirkondades on levinud soojusenergia saamise viisiks tahkekütte katelseadmete kasutamine.
3.2	Transpordisaaste		

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
3.2.1	Liikluse- ja ühistranspordi uuringud (sh loenduse korraldamine)	2010 - 2013	<p>Projekt „Läänemere piirkonna biogaasil sõitev ühistransport“</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osaleti mitmete seminaride organiseerimisel ja läbiviimisel, neist suurimad toimusid 25. aprillil Tallinnas ja 14. augustil Tartus. Seminarid olid pühendatud biogaasi, kui mootorikütuse kasutuselevõtu teemaatikale. • Projekti esindaja oli esindatud EAS-i Energeetikaprogrammi juurde moodustatud töörühmas. Nimetatud töörühma poolt koostati ettepanekud metaankütuste aktiivsemaks kasutuselevõtuks Eesti transpordisüsteemis. Ettepanekud anti mai algul üle Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi asekanclerile edasiseks menetlemiseks. • Augustis korraldati projekti viimane partnerite koosolek Tartus. Projekti lõpukuupäev oli 09.09.2012.a. <p>Projekt „Biogaas ja biogaasivõrgustikud“</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekti tegevuste tulemusena koostati regionaalne biogaasistrateegia. • Projekti kaasabil viidi ellu rahvusvaheline seminar “Biometaan transpordikütusena – on see võimalik?” (Tallinn, 25.04.2012). • Koostati projekti lõpparuanne. Projekt lõppes juunis. <p>Projekt "ESTLATRUS TRAFFIC - Eesti-Läti-Vene rahvusvaheliselt tähtsate strateegiliste transpordikoridoride logistika ja transiidivõime suurendamine" algas 02. aprillil 2012.a. Projekti juhtpartneriks on „Euroregion “Country of lakes““ Läti kontor; partneriteks Tartu Linnavalitsus, Võru Linnavalitsus, kuus omavalitsusasutust Lätist, neli omavalitsusasutust ning MTÜ „Lake Peipsi Project“ Venemaalt, lisaks neli projektiga seotud partnerit (sh ka</p> <p>Tartu ülesanneteks projektis on tõsta liiklusohutust rahvusvahelise tähtsusega strateegiliselt olulistel maanteedel E264 (Jõhvi-Tartu-Valga) ja E263 (Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa), suurendada avalikkuse teadlikkust liiklusohutusest ja rahvusvahelisest logistikast ja kaasata avalikkust liiklusohutuskampaaniasse. 2012 aastal ehitati politseimaja ette reguleeritud ülekäiguraja ning muudeti Riia ja Raja tänava ristmik reguleeritud ristmikuks, paigaldati pörkeleevendi Riia tänava raudteeviadukti sammaste ette ja paigaldati neli kiirustablood Riia tn ja Narva mnt, Puiestee ja Aruküla tee lõigus.</p> <p>2012 aastal korraldati liiklusuuringud Lai-Jakobi tn ristmiku ja Lai tn liiklusohutuse hindamiseks.</p>

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
3.2.2	Ühistranspordi ja kergliikluse eelisarendamise meetmete rakendamine	2010 - 2013	<p>Active Access projekti tegevus aastal 2012</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2012 aasta aprillikuus toimus Veeriku piirkonna jalgsi ja jalgrattaga liikumise auditi ja liikuvusanalüüsi läbiviimine koostöös Tartu LV, Veeriku piirkonna haridusametuse, lasteja ja lastevanemate kaasabil. Töö tulemusena valmis dokument, mida saab aluseks võtta Veeriku piirkonna taristu edasisel arendamisel ning uuringust tuli välja, mismoodi jaotub protsentuaalselt linnakodanike igapäevane liikumine erinevate transpordiliikide vahel. Antud uuringu raames korraldati Veeriku piirkonna haridusametuse ka liikluse ussimängu võistlus: http://www.tartu.ee/data/Veerikulinnaosalasteaiialastejaiiklusnadalauringuaruane.pdf • Tartu LV koostöös Veeriku piirkonna haridusametuse õpetajate, Rohelise liikumise ja Maanteeameti Lõuna-regiooniga korraldas aprillis Veeriku piirkonna laste liiklusinfopäeva „Liiklusega sõbraks“. • Aprillis viidi Tartu LV, Karlova seltsi ja Eesti Rohelise liikumisega koostöös läbi Karlova kergliiklusuuring, mille tulemusel koostati aruanne, kus on kohalike elanike ettepanekud Tänavaruumi ja autode sõidukiiruse muutmise kohalike elanike ettepanekud Tänavaruumi ja autode sõidukiiruse muutmise kohta. Välja tulid ka kergliiklejate jaoks kõige liiklusohlikumad kohad. Samal kuul toimus Tartu Linnavalitsuse ja Eesti maastikuarhitektide ühine jalgrattasõit Tartu linna tänavatel, kuhu olid kaasatud ka teede projekteerijad ja arutati häid ja halbu realiseeritud kergliikluslahendusi, mis viimaste aastate jooksul on realiseeritud. • Anti välja Tartu linna jalgrattateede ja marsruutide kaart. <p>Kergliiklusalased tegevused peale Active Access projekti lõppu</p> <p>Septembris toimus autovaba päev. http://www.plum.ee/autovaba_paev/autovaba_flaiier4.pdf http://www.facebook.com/jalgrattalinn#!/jalgrattalinn/photos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osaleti septembris toimunud Maanteeameti poolt korraldatud Lõuna regiooni konverentsil ettekandega, kus tutvustati Tartu, kui jalgrattalinna arengut. Tartu Linnavalitsus korraldas koostöös Maanteeameti Lõuna regiooniga Tartu jalgrattasõidu koolitajate koolituse. • Viidi läbi Tartu Linnavalitsuse koostööprojekt Maanteeameti Lõuna regiooniga arendamaks Tartu linna jalgrattakooli, kus koolitati 2012 aastal 96 last ja 2 täiskasvanut.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
3.2.3	Meetmete rakendamine linnakeskuse liikluskoormuse vähendamiseks	2010 - 2013	Tartu idapoolne ringtee hakkab ühendama Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maanteed Jõhvi-Tartu-Valga maanteega. Selle rajamine vähendab liikluskoormust kesklinnas ja parandab linnaosade vahelist ühendust kahel pool Emajõe. Ümbersõidutee pikkus on umbes kümme kilomeetrit ning see hõlmab ka üle Emajõe kavandatavat Ringtee silda. Projekteeritav tee läbib eeldatavalt nelja omavalitsust: Tartu linna, Ülenurme, Luunja ning Tartu valdu. 2012. sõlmiti lepingud Tartu idapoolse ringtee 1. ja 2. ehitusala projekteerimiseks ja ehitamiseks ning omanikujärelevalve teostamiseks kokku summas 46,4 miljonit eurot. 1. ehitusalal on tööde valmimise tähtaeg 2014. a jaanuar ja 2. ehitusalal 2015. a aprill.
3.2.4	Kõnni- ja jalgrattateede võrgu ehitamine	2010 - 2013	Kõnniteede vahenditest rekonstrueeriti Pikk tn (530 m), Riia 9 ja 10 esised kõnniteed (190 m) Soola tn kõnnitee (40 m), Vabaduse pst 8 esine kõnnitee (175 m) ja Emajõe parimkalda kõnniteed (390 m).
3.2.5.	Kruusakattega teede katmine tolmuvaba kõvakattega	2010 - 2013	2012.a novembrikuu seisuga oli teeregistri andmetel Tartu linna teede kogupikkus 336,05 km. Nendest on asfaltkattega tänavaid 279,27 km, kruusateid 30,7 km, muid teid 26,1 km. Kruusatänavate finantseerimise vahenditest ehitati tolmuvabad sõidutee katted järgmistele tänavatele: Arukase (Lõkketule-Metshaldja 145 m), Linnu tn (Tamme pst-Vaarika 207 m), Maarjaturu tn (Kalmistu-Peetri-Lubja, 135 m), Oa tn (lõigus Kartuli-Marja, Marja-Meloni ja Meloni-Piiri, kokku 375 m), Tempera (Molberti-Lohkva 140 m), Vaba tn (Turu-Sassi 63 m) ja Vase tn (Purde-Salme 65 m), Metshaldja (Põhjatamme-Kraavikalda, 200m). Kokku ehitati tolmuvabu katteid 1330 m kruusatänavatele.
3.3	Välisõhu kvaliteet		
3.3.1	Piirkondade kindlaksmääramine, kus ületatakse saastetaseme piirväärtusi (SPV ₁)	2010 - 2013	Keskkonnaameti Jõgeva- Tartu regioonile teadaolevalt ei eristu Tartu linnas ühtegi piirkonda, kus pidevalt ületataks saastatuse ühe tunni keskmist piirväärtust SPV ₁ . Välistada ei saa ka juhtu, et halbadel ilmastikutingimustel ja koosmõjus teiste saasteallikatega (liiklus ja lokaalküte) võib mõne piirkonna välisõhukvaliteet olla halvem

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
3.3.2	Välisõhu seire, sh peentolmu ja osooni pistelise seire tõhustamine	2010 - 2013	<p>OÜ-ga Tartu Keskkonnauuringud sõlmiti leping lämmastikdioksiidi kontsentratsiooni määramiseks linna välisõhus. 2012 aastal ületasid lubatud kalendriaasta keskmist piirväärtust (40 mikrogrammi/m³) Narva mnt-Puiestee ristmik (47,8) ja Riia-Kastani ristmik (43,3).</p> <p>Karlova linnaosas asuva seirejaama mõõtmistulemustest ilmneb, et 2012 aastal ületati peentolmu PM 10 osas 24 tunni keskmist piirmäära (50 µg/m³) 11 korral neist veebruaris 6 korral, märtsis 3 korral ja aprillis 2 korral (lubatud ületada kuni 35 korda kalendriaasta jooksul.).</p>

4. VEEKOGUDE JA PÕHJAVEE SEISUND

Eesmärk:

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kaudu on tagatud kõikidele Tartu linna elanikele kvaliteetne joogivesi ja Tartu linna veeheide on viidud majanduslikult põhjendatud ja tehniliselt võimaliku miinimumini.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
4.1.			
4.1.1	Tartu vee – ja reoveevõrgustiku arendamine	2010 - 2013	<p>Ühisveevõrgu torustike kogupikkus on 325 km. 2012 aastal ehitati uusi torustikke 1,3 km ning renoveeriti olemasolevaid torustikke 7,8 k ulatuses.</p> <p>Reoveekanalisatsiooni torustike kogupikkus on 354 km. 2012 aastal ehitati uusi torustikke 1,2 km ning renoveeriti olemasolevaid torustikke 4,5 km ulatuses.</p>
4.1.2	Kasutusest väljalangenud puurkaevude väljaselgitamine ja tampoornimine	2010 - 2009	Välja on töötatud likvideerimise toetuse andmise kord, mille järgi on võimalik saada nimetatud toetust eraisikul kuni 75 % ulatuses tööde kogumaksumusest. 2012.a taotlusi ei esitatud.
4.1.3	Sademevee lahkvoolse kanalisatsiooni rajamine	2010-2013	Sademevee torustiku pikkus 2012. aasta lõpu seisuga on 86 km. 2012. aastal ehitati uusi sademeveetorustikke 3,2 km.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
4.2			
4.2.1	Tagada Emajõkke juhitava heitvee kvaliteedi vastavus normidele	2010 - 2013	<p>Pidev seire ja saasteainete koguste esitamine AS Tartu Veevärk poolt riiklikule keskkonnateenistusele 1x kv.</p> <p>2012 aastal piirnormide ületamisi (kvartali keskmisena) ei esinenud. 2012.a. 1.-20. ja 44.-52. nädalatel oli heitvee temperatuur alla 12 kraadi C ja vastavalt 2012.a. kehtinud Vabariigi Valitsuse määruse nr. 269 §16 lg3 loetakse üldlämmastiku sisaldus vastavaks esitatud piirväärtustele ka selle ületamise korral (üldlämmastiku sisaldus alla 12 kraadi C heitvees I kvartali keskmisena oli 18,5 mg/l, II kv 14.-20. nädalate keskmisena 19,2 mg/l ja IV kvartali 44.-52. nädalate keskmisena 11,1 mg/l).</p> <p>IV kvartali 40.-43. nädalate heitvee temperatuur oli üle 12 kraadi C ning keskmine üldlämmastiku sisaldus selles heitvees oli 10,4 mg/l, mis vastas ajutises vee erituskasutuse loas esitatud üldlämmastiku normile 20 mg/l. Ajutine vee erikasutusluba, väljastatud 30.05.2012 Keskkonnaameti poolt, anti seoses puhastil teostavate renoveerimistöodega.</p>
4.2.2	Raadi järve puhastamine	2010 - 2013	2012.a 5. mail toimusid üritus "AWARE 2012 kevad Raadi järv puhtaks". Projekti laiemaks eesmärgiks oli inimeste teavitamine veekogude reostamisega seotud probleemidest. Üritusel osales 42 vabatahtlikku, kellest vees käis 26 litsentseeritud sukeldajat. Järvest toodi välja 7 m3 prügi
4.2.3	Arvestuse pidamine ettevõtete üle, kes suunavad ühiskanalisatsiooni veekeskkonnale ohtlike aineid	2006 - 2013	<p>Pistelisi reoveeproove võetakse rohkem kui 50-st keskkonnale ohtlike aineid omavast tootmisettevõttest. Ühiskanalisatsiooni suunatavas heitvees esines tihedamini pH ja üldlämmastiku ületamisi.</p> <p>Heitvee juhtimisel Emajõkke võetakse raskmetallide proovid kord kvartalis. Heitveest võetud proovides raskmetallide sisalduse ületamisi 2012.a. ei ole olnud. Enamikel juhtudel jääb raskmetallide sisaldus alla määramispiiri.</p>
4.3			
4.3.1	Jääkreostusobjektide andmebaasi koostamine, jääkreostuskollete likvideerimine	2010 - 2013	<p>2012 aasta suvel alustati jääkreostuskolde likvideerimisega Aardlapalu prügilas. Tegemist on nõukogude ajast pärineva naftareostusega. Tööd lõpetatakse 2013 aastal.</p> <p>Munitsipaal- ja reformimata riigimaal igaaastastel talgupäevade korraldamine. 2012. a osales talgutel kokku 1114 inimest ja 52 objektilt koristati 1376 m3 prügi ja jäätmeid.</p>

5. ELUKESKKONNA VÄÄRTUSED

Eesmärk:

Tartu linna maastik on tervik, mille looduslikke ja kultuurilisi osiseid vaadeldakse koos. Linna arendustegevuse kavandamisel ja planeerimisel on esikohal vajadus tagada linna terviklikkus ja tasakaalustatud areng.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
5.1			
5.1.1	Liigikaitse tegevuskavades toodud meetmete rakendamise vajaduse hindamine ja kavade koostamine	2010 - 2013	Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni poolt on Tartu linnas liigi tegevuskavast tulenevalt 2012. aastal tehtud pehme koeratubaka inventuuri (Toomas Kukk, Pärandkoosluste Kaitse Ühing) ja karuputke seiret ning tõrjet (Oa tn, Lõunakeskuse taga).
5.1.2	Parkide hooldamine ja rekonstrueerimine	2010 - 2013	Aastaringse hoolduse all oli kokku 293,7 ha, millest ca 72 ha moodustavad metsad. GreenMan projekti rahastusel telliti Mathiseni pargi rekonstrueerimise projekt. 2012 aastal said hooldatud mitmed olulised puisteed, kus puudel eemaldati ohtlikud ja kuivanud oksad ja tehti hoolduslõikus (Kesk tänav, Väike kaare, Puiestee, Riia tänav lõigus Pepleri-Akadeemia).
5.2			
5.2.1	Rohealade, sh metsade inventeerimine	2010 - 2013	Mathiseni pargi rekonstrueerimise projekti raames koostati dendro hinnang e.inventariseerimine (olemasolevatele puudele arv, seisukord, raieplaan jne). Rahastus toimus GreenMan projektist.
5.3			

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
5.3.1	Linnale oluliste teemaplaneeringute ja koostöös linna lähiümbruse omavalitsustega linna lähiümbruse teemaplaneeringu koostamine	2010 - 2013	<p>Aastatel 2011-2012 toimus Tartu kesklinna arengustrateegia koostamine. Lähteülesandega nähti ette selgitada kvartalite kaupa välja korterite arv, eraldi büroo-, toitlustusasutuste, muude teenindusasutuste, jaekaubanduse ettevõtete, kultuuriasutuste, alus-, põhi- ja kõrgharidusasutuste pinnad, töökohtade arv ja nende muutumise dünaamika, välja tuli tuua kvartalisestest olemasolevate ja detailplaneeringutega kavandatud parkimiskohtade arv. Kesklinna arengustrateegia kiideti heaks Linnavolikogu 14.02.2013. aasta otsusega nr 447 ja selle alusel hakati koostama kesklinna üldplaneeringut.</p> <p>Jätkus Tartu linna üldplaneeringu teemaplaneeringu "Tartu linna ülikoolide, rakenduskõrgkoolide ja TÜ Kliinikumi ruumiline areng" koostamine ning teemaplaneeringu "Supilinna miljööväärtsliku ala kaitse- ja kasutustingimused ning linnaosa maa- ja veealade üldiste kasutustingimuste täpsustamine ning täiendamine" koostamine.</p> <p>Alustati Tartu linna üldplaneeringu teemaplaneeringu "Vabaplaneeringuga alade parkimispõhimõtted" koostamist.</p>
5.3.2	Linna roheline võrgustiku ühendamine linnalähedase roheline vööndiga	2010 - 2013	Kavandatud teemaplaneering "Tartu linna roheline võrgustik" lahendati Tartu linna üldplaneeringu mahus 2009.aastal.
5.3.3	Keskkonnaga seotud aktiivse puhkuse võimaluste loomine ja loodu hooldamine (sh mänguväljakud)	2010 - 2013	<p>Suuremahulisemad tööd linna mänguväljakutel olid järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> - renoveeriti amortiseerunud mänguvahendid kinnistutel Nõva tn 17, Marja tn 26b, Ravila tn 62a ja Kaunase pst 35a; - renoveeriti Toomemäe väikelaste mänguväljakul ronila koos uue turvaala rajamisega; - Toomemäe noorte vabaajaväljakule paigaldati betoonist tenniselaud; - Annelinna majade vahelt likvideeriti mitmeid katkised, ohtlikud ja amortiseerunud nõukogudeaegsed metallist mängu- ja spordivahendid; - Annelinna mänguväljakule paigutati kaasaegne metallist ronila koos turvaala rajamisega ja korrastati olemasolevaid vahendeid.; - Ropka pargi puhkeala sai koostöös Lions club Tartu Tamme ja Toomemäe Ettevõtlike noorte Kojaga korraldatava Palliralli kogutud annetuste abiga võrkpalliplatsi ning info- ja tänutahvli rajatud võrkpalliplatsile - GreenMan projekti raames rajati Anne kanali äärne terviserada ja istutati "Sõpruse allee"

6. KESKKONNATERVIS

Eesmärk:

Tartu linna elukeskkonna võimalikult soodus mõju elanike tervisele

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
6.1			
6.1.1	Ettevõtete mürakaardi ja müra vähendamise tegevuskava koostamine	2010 - 2013	Tartu linna mürakaardi koostamisel ei ilmenud ettevõtete mürakaartide koostamise vajadust. Linna mürakaartidel esitati liikluse müra (sh auto ja rongiliiklus) ja tööstusmüra. Strateegilised mürakaardid koos seletuskirjaga on avalikkusele kättesaadavad http://www.tartu.ee/?page_id=58&lang_id=1&menu_id=6&lotus_url=/uurimused.nsf/Web/teemad/92388330D9F661C8C22579E600273E01
6.1.2	Müra ja vibratsiooni seire. Linna strateegilise mürakaardi koostamine	2010 - 2013	Terviseameti andmetel pöörduti nende poole müra küsimuses 2012 aastal viiel korral, kusjuures kolmel korral teostati ka kontrollmõõtmised kuid normtaseme ületamisi mõõtmiste ajal ei esinenud. Probleemi tekitavad õhksoojuspumbad ja ventilaatorid mis häirivad kas sama maja elanikke või läheduses asuvate majade elanikke. 2012 aastal laekusid Terviseametile järgmised kaebused: A.LeCoq – Tähtvere tänav, Volvo Eesti töökoda- Ringtee, Tivoli- spordihoone parkla häiris Luha tn elanikke, TASKU katuse ventilatsioonisedae häiris Turu tn elanikke, raudtee müra- häiris raudteejaama Vaksali tn, Raudtee tn, Kastani 138 elanikke 2012 aastal suvel valmis Tartu linna välisõhu strateegilise mürakaart mis koosolastati Terviseametiga. Tartu Linnavalitsus tutvustas detsembris toimunud Keskkonnamessil „Elukvaliteet“ Tartu linna strateegilisi mürakaarte.
.1.3	Vastavalt linna strateegilisele mürakaardile linna müra vähendamise tegevuskava koostamine	2013	Viidi läbi hankemenetlus Tartu välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava koostamiseks. Tegevuskava peab valmima 2013 aasta esimesel poolaastal. Tartu linna välisõhus leviva keskkonnamüra tegevuskava koostamise vajadus tuleneb välisõhu kaitse seadusega üle võetud Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi 2002/49/EÜ nõuetest ja meetodidest ning selles ei käsitleta üksikobjektide müraprobleemide lahendamist.

Nr	Nimetus	Tegevuse toimumine	Tegevuse kirjeldus
6.1.4	Müra ja vibratsiooni vähendamise meetmete rakendamine raudteel, sh müratõkete ehitamine	2010 - 2013	Varem I etapis EVR Infra poolt rajatud 160 m pikkusele ja 4 m kõrguse müratõkkeseinale ehitati 2012 aasta lõpus juurde 550 meetri pikkune osa. Uus müratõkkesein kaitseb müra eest Tammelinna elamukunte ja staadioni.
6.2			
6.2.1	Õhuliinide asendamine maa-aluste kaabelliinidega	2010 - 2013	Arvestatakse rajatiste projekteerimistingimuste väljastamisel ja detailplaneeringute menetlemisel
6.2.3	Liinide ja telekommunikatsioonide kavandamisel arvestada kaitsevööndite rakendamise vajadust	2010 - 2013	Rajatiste projekteerimistingimuste väljastamine, detailplaneeringute menetlemine.
6.3			
6.3.1	Toetatakse säästva renoveerimise keskust jm projektipõhiseid tegevusi	2008 - 2013	Säästva renoveerimise koolitus- ja infokeskus on plaanitud rajada aadressile Aleksandri 41. Aleksandri 41 on enam kui 100 aastat vana elamu, millest saab näidismaja, mis tutvustab Tartu puitasumite ajalugu, tüüpilise agulielamu arhidektuuri ning säästava renoveerimise põhimõtteid ja rakendusvõimalusi. 2012 aastal toetati linna eelarvest väikeprojekti "Säästlikud lahendused hoonete renoveerimisel – loodussõbralikkus ja traditsioonid käsikäes"